

Prinsjesdag nieuwsbrief 2021

VNO-NCW en MKB-Nederland

Prinsjesdagnieuwsbrief VNO-NCW en MKB-Nederland

Deze Prinsjesdagnieuwsbrief bevat een eerste overzicht voor ondernemers van de plannen voor het komende jaar, lopende zaken en het economisch beeld zoals deze vandaag, op Prinsjesdag 2021, door het kabinet bekend zijn gemaakt.

Deze nieuwsbrief is met zorg samengesteld. Er kan echter geen enkele aansprakelijkheid worden aanvaard voor eventuele onjuistheden of onvolkomenheden. Vermenigvuldigen van (delen van) deze uitgave is toegestaan, mits met bronvermelding.

Kijk voor de persberichten over de Miljoenennota 2022 en meer informatie van VNO-NCW en MKB-Nederland op:

www.vno-ncw.nl

www.mkb.nl

De Miljoenennota, de Rijksbegroting, het Belastingplan en alle bijbehorende stukken zijn beschikbaar op de website van de Rijksoverheid:

www.rijksoverheid.nl

Inhoudsopgave

Economisch beeld en lasten	3
Fiscaliteit	6
Internationaal	11
Innovatie en ondernemerschap	13
Arbeidsmarkt, onderwijs en zorg	15
Marktwerking en regelgeving	21
Klimaat, energie, infrastructuur, milieu en wonen	23
Digitalisering en veiligheid	27
Defensie	29
Colofon	30

Economisch beeld en lasten

Economisch beeld

De Miljoenennota voor 2022 toont het krachtige herstel van de Nederlandse economie. Ondanks de historisch grote krimp in 2020 is de verwachting dat onze economie in het derde kwartaal weer terug zal zijn op het niveau van vóór de coronapandemie. Voor geheel 2021 verwacht het Centraal Planbureau dat onze economie met bijna 4 procent groeit, gevolgd door 3,5 procent groei in 2022.

Ook voor de meeste ondernemers is dit natuurlijk goed nieuws na een heel zware tijd die overigens voor velen nog aanhoudt. Het ondernemersvertrouwen is aan het begin van het derde kwartaal verder toegenomen en bevindt zich nu op het hoogste niveau sinds 2008.

Verspreiding Coronavirus blijft de grootste bron van onzekerheid

De belangrijkste bron van onzekerheid voor de economie blijft de verspreiding van het coronavirus. Deze zal bepalend zijn voor het economisch hersteltempo. In de meeste ontwikkelde landen, waaronder Nederland, is er goede voortgang gemaakt met de vaccinatiegraad. Een hoge vaccinatiegraad geeft zicht op een leven zonder beperkingen. Deze situatie staat in schril contrast tot de situatie in opkomende economieën en ontwikkelingslanden, waar grootschalige vaccinatie achterblijft.

Zeker zolang het coronavirus wereldwijd nog niet onder controle is, kunnen er nieuwe varianten ontstaan die besmettelijker zijn en/of tot een hogere ziektelast leiden (doordat vaccins er minder goed tegen beschermen). Een recente [scenariostudie](#) van de WRR en de KNAW laat zien dat we mogelijk nog vele jaren met het coronavirus (en de gevolgen ervan) moeten leven. Het Centraal Planbureau heeft berekend dat indien er toch weer nieuwe lockdowns of andere contactbeperkingen nodig blijven, de economische groei in 2021 en 2022 zo'n twee procentpunt lager kan uitvallen.

Box: Corona-aanpak als voortdurende bron van onzekerheid

- Al maakt de coronacrisis geen deel uit van de Miljoenennota, de gevolgen ervan hangen toch sterk samen met alle onderwerpen. Per 25 september heeft het kabinet een aantal maatregelen versoepeld of ingetrokken en kunnen meer activiteiten plaatsvinden. Tegelijkertijd wordt wel de coronapas op meer plekken ingevoerd.
- Alleen met een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad komt er perspectief dat alle maatregelen kunnen worden losgelaten. In november beoordeelt het kabinet de resterende maatregelen. Op deze [overzichtspagina](#) vindt u verwijzingen naar kennisbronnen van de overheid en onze partners. Ga voor een overzicht van alle vragen en antwoorden naar onze [Q&A-pagina](#).
- VNO-NCW en MKB-Nederland blijven erop wijzen dat tegenover beperkende maatregelen altijd steun moet staan. Als maatwerk daarbij niet mogelijk is, dan blijft generieke steun het enige alternatief. We gaan ervan uit dat het kabinet haar toezegging nakomt en dringen aan op snelle besluitvorming over die steun voor het vierde kwartaal. Zie [onze reactie](#) op de laatste persconferentie.

Economische onzekerheden en zorgen voor ondernemers

Achter de huidige fraaie macrocijfers die het kabinet heeft gepresenteerd op Prinsjesdag, gaan verder veel microleed van ondernemers en nieuwe zorgen schuil, zoals:

- Zonder de crisis was ons bruto binnenlands product nog een stuk hoger geweest. Onder meer dankzij steun van de overheid valt de schade mee, maar is er structureel een stuk welvaart verloren gegaan. Volgens ramingen van het Centraal Planbureau van voor de crisis zou onze economie sinds de start van de crisis met 3 à 4 procent gegroeid zijn.
- Het (onverwacht sterke) herstel brengt nieuwe problemen met zich mee. Ondernemers hebben tekorten aan materialen door tijdelijk verstoorde productieketens en de weer aantrekkende vraag. Dit is nu zelfs de belangrijkste belemmering voor groei door ondernemers, belangrijker dan corona zelfs: bijna 13 procent van hen heeft te maken met problemen in de toeleveringsketen.
- Door het krachtige economische herstel is de schaarste op de arbeidsmarkt (van vóór corona) weer terug van weggeweest. Er staan nu zelfs meer vacatures open dan er werklozen beschikbaar zijn voor werk. Dat kan een rem zetten op de economische groei: 23 procent van de ondernemers geeft aan productieproblemen te ervaren door personeelstekorten.
- Door deze tekorten aan materiaal en personeel lopen ook de kosten op. Het mag misschien niet direct blijken uit de Miljoenennota, maar bedrijven voelen inflatie volop. Prijzen voor producenten zijn fors gestegen, oplopend tot 10-15 procent en bij sommige grondstoffen zelfs meer; dit terwijl de inflatie voor consumenten vooralsnog op een laag niveau blijft.
- Veel ondernemers die het zwaarst zijn getroffen door de coronamaatregelen van de overheid kampen met problematische schulden. Ruim een vijfde van alle horecaondernemers (22 procent) geeft aan dat hun schuldenlast problematisch is. Ruim de helft van alle horecaondernemers (57 procent) geeft aan dat de schuldenlast hoger is dan voor corona. Ook in de cultuur-, sport- en recreatiesector geeft ruim 40 procent (43 procent) aan met een hogere schuldenlast te kampen dan voor corona. Bij uitstel van betalingen blijkt uitstel van belastingbetaling het vaakst aangevraagd door ondernemers. De gevolgen van problematische schulden zijn groot voor ondernemers die tevens met hun privévermogen aansprakelijk zijn.

Nederlandse overheidsfinanciën zien er florissant uit

Aan de financiële kant valt op dat de Nederlandse overheidsfinanciën er florissant uitzien. De staatsschuld komt volgend jaar naar verwachting uit op 56,5 procent bbp. Dat is lager dan de Europese norm van maximaal 60 procent bbp. Het EMU-saldo komt volgend jaar uit op -2,3 procent bbp. De sterk verbeterde overheidsfinanciën zijn een gevolg van het krachtige economische herstel tot dusverre en het stopzetten van de generieke corona-steunmaatregelen. Het Centraal Planbureau laat zien dat bij ongewijzigd beleid de staatsschuld in een nieuwe kabinetsperiode verder daalt naar 54 procent bbp. Het EMU-saldo loopt geleidelijk verder terug naar -1 procent bbp. Een nieuw kabinet heeft dus ook voldoende financiële ruimte.

Beperkte stijging van de lasten voor burgers en bedrijven

Na een toename van de collectievelastendruk in 2020, daalt de lastendruk in 2021 en 2022. Tijdens de coronacrisis daalden de overheidsinkomsten minder hard dan de economie, waardoor de

collectievelastendruk in 2020 hoger uitkwam dan in 2019. Ook in 2021 en 2022 nemen de belastingontvangsten toe, maar door de sterk terugverende economie daalt de collectievelastendruk.

Volgend jaar zullen de beleidsmatige lasten voor bedrijven en gezinnen licht stijgen. In 2022 nemen de lasten voor gezinnen, ondanks een aantal koopkrachtmaatregelen, met 1,4 miljard toe. In de ramingen van het kabinet is voorzien dat de koopkracht van burgers volgend jaar met 0,1 procent stijgt ten opzichte van 2021.

Voor bedrijven stijgen de beleidsmatige lasten volgend jaar met ruim 2 miljard. Het tarief van de overdrachtsbelasting voor 'niet-woningen' en voor beleggers stijgt. Ook gaat het tarief van de bankenbelasting omhoog. Daartegenover staat de tijdelijke verlaging van de Awf-premie. In 2022 wordt de Awf-premie opnieuw verlaagd, maar in mindere mate dan in 2021. Dit geeft een lastenverzwarend effect. De lasten voor bedrijven in 2022 worden verzwaaard door de beperking van de verliesverrekening in de vennootschapsbelasting en het vervallen van de fiscale coronamaatregel om het gebruikelijk loon te verlagen bij omzetsdaling. De inkomensafhankelijke zorgpremies die werkgevers voor hun werkenden betalen, dalen daarentegen licht. Per saldo resteert een lastenstijging voor bedrijven.

Fiscaliteit

Inkomstenbelasting

Box 1	Tarief eerste schijf	Lengte eerste schijf	Tarief tweede schijf
2021	37,1%	€ 68.507	49,5%
2022	37,07%	€ 69.398	49,5%

Box 2	Percentage
2021	26,9%
2022	26,9%

Box 3	Percentage
2021	31%
2022	31%

Zelfstandigenaftrek

Van 2021 tot en met 2027 wordt de zelfstandigenaftrek verlaagd met 360 euro per jaar, en per 1 januari 2028 met 390 euro per jaar. In de jaren daarna met 110 euro per jaar tot uiteindelijk 3.240 euro in 2036. In 2022 beloopt de zelfstandigenaftrek 6.310 euro (was 6.670 euro).

Milieu-investeringsaftrek

Per 1 januari 2022 worden de percentages in de Milieu-investeringsaftrek (MIA) flink verhoogd van 13,5 procent, 27 procent en 36 procent naar respectievelijk 27 procent, 36 procent en 45 procent. Dit maakt investeringen in innovatieve en milieuvriendelijke bedrijfsmiddelen aantrekkelijker.

Bedrijfsmiddelen die in aanmerking komen voor de MIA staan op de zogenoemde Milieulijst (zie RVO.nl). Voor deze investeringen geldt ook de regeling Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil).

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2022 gaat de schijfgrens voor het lage Vpb-tarief omhoog van 245.000 euro naar 395.000 euro. Dat betekent dat voor 97 procent van de ondernemingen in de Vpb geldt dat hun volledige winst wordt belast tegen het lage tarief van 15 procent.

	Tarief eerste schijf	Lengte eerste schijf	Tarief tweede schijf
2021	15%	€ 245.000	25%
2022	15%	€ 395.000	25%

Onderzoek naar een vermogensaftrek in de Vpb

Het kabinet heeft onderzoek gedaan naar de fiscale behandeling van eigen en vreemd vermogen. Rente is fiscaal aftrekbaar en dividend niet waardoor er theoretisch sprake zou zijn van een *debt bias*; een prikkel voor bedrijven om meer met vreemd vermogen te financieren in plaats van met eigen vermogen. Dat zou op macroniveau kunnen leiden tot hogere schulden en economisch risico's. Uit het onderzoek blijkt echter dat bedrijven steeds minder vreemd vermogen aanhouden. De

omvang van het eigen en vreemd vermogen wordt namelijk door veel meer factoren bepaald dan enkel de fiscale regels. De *debt bias* lijkt dus vooral een theoretisch verschijnsel dat niet in de praktijk zichtbaar is.

Desondanks onderzocht het kabinet twee oplossingsrichtingen: de introductie van een vermogensaftrek in de Vpb en een verdere aanscherping van de bestaande generieke renteaftrekbeperking. Een vermogensaftrek in de Vpb zal naar verwachting geen significante bijdrage leveren aan het vergroten van het eigen vermogen. Daarnaast kan een vermogensaftrek in de Vpb leiden tot meer belastingontwijking. Een vermogensaftrek kan aldus alleen internationaal geharmoniseerd worden ingevoerd. Voor een verdere aanscherping van de renteaftrekbeperking lijkt geen aanleiding te zijn nu er bij bedrijven geen sprake is van overmatige schuldfinanciering. Een aanscherping van de renteaftrekbeperking leidt bovendien tot economische schade omdat niet-aftrekbare rente leidt tot dubbele belastingheffing. Voor ondernemers in de inkomstenbelasting zien wij wel mogelijkheden voor een vermogensaftrek. Daar kan de maatregel juist helpen om IB-ondernemers meer eigen vermogen op te laten bouwen en spelen de risico's van belastingontwijking niet.

Verliesverrekening in de Vpb

Vanaf 1 januari 2022 wijzigen de regels voor de verliesverrekening in de Vennootschapsbelasting. De voorwaartse verliesverrekeningstermijn van zes jaar vervalt waardoor verliezen onbeperkt in tijd voorwaarts verrekenbaar zijn. Dat geldt ook voor de in 2022 nog aanwezige compensabele verliezen (verliezen uit 2013 en volgende jaren). De achterwaartse verliesverrekeningstermijn blijft één jaar. Daar staat tegenover dat verliezen nog slechts voor 50 procent verrekenbaar zijn met de belaste winst in enig jaar. Bij een belastbare winst tot 1 miljoen euro zijn verliezen volledig verrekenbaar.

Beperking neerwaartse grondslagaanpassing

Naar aanleiding van het rapport van de Adviescommissie belastingheffing multinationals wordt een maatregel voorgesteld ter bestrijding van *mismatches* die ontstaan door een verschil in toepassing van het zakelijkheidsbeginsel in de Vpb. Dergelijke mismatches worden ook wel verrekenprijsverschillen genoemd en kunnen ertoe leiden dat een deel van de winst van grensoverschrijdende ondernemingen niet wordt belast. Het wetsvoorstel heeft als doel om deze verrekenprijsverschillen weg te nemen. Verrekenprijsverschillen kunnen leiden tot verhoging of verlaging van de belastinggrondslag en hebben daarmee gevolgen voor de te betalen belasting. Het wetsvoorstel beperkt verlagingen van de grondslag voor zover bij het andere lichaam dat bij de transactie betrokken is, geen of een te lage corresponderende verhoging plaatsvindt.

Gerichte vrijstelling loonbelasting vergoeding thuiswerken

Er komt een gerichte vrijstelling in de werkkostenregeling voor de vergoeding van bepaalde thuiswerkkosten. Deze vergoeding kan door de werkgever worden toegekend en is vrij van loonheffingen. Uit onderzoek van het Nibud blijkt dat de extra kosten die een werknemer maakt vanwege het thuiswerken gemiddeld 2 euro per thuisgewerkte dag bedragen. De gerichte vrijstelling gaat daarom uit van een forfaitair bedrag van maximaal 2 euro per thuisgewerkte dag of deel daarvan. Voor de kosten verbonden aan het inrichten van een werkplek thuis bestaan al gerichte vrijstellingen.

Gebruikelijkloonregeling innovatieve startups

Met ingang van 2017 is de gebruikelijkloonregeling versoepeld voor innovatieve startups. Het loon van directeur-groootaandeelhouders (dga's) van innovatieve startups mag worden vastgesteld op het wettelijke minimumloon. Dit helpt innovatieve startups door een verbetering van hun liquiditeitspositie. De maatregel zou vervallen per 1 januari 2022, maar wordt verlengd tot 1 januari 2023 in afwachting van de evaluatie van deze regeling.

Vrijstelling overdrachtsbelasting bij terugkoop woning met verkoop-regulerend beding

Voorgesteld wordt onder voorwaarden een vrijstelling van overdrachtsbelasting te laten gelden voor verkrijging van een woning als gevolg van een terugkoop van een woning van een natuurlijk persoon, mits hiermee uitvoering wordt gegeven aan een verkoopregulerend beding dat bij de eerdere verkrijging rechtstreeks of middellijk aan deze natuurlijke persoon is opgelegd. In deze situatie wordt het – onder bepaalde voorwaarden – beleidsmatig niet wenselijk geacht de verkrijging naar het algemene tarief (thans 8 procent) te belasten, ondanks dat de verkrijger de woning niet als hoofdverblijf gaat gebruiken.

Verduidelijkingen en technische wijzigingen overdrachtsbelasting

Op 1 januari 2021 is de Wet differentiatie overdrachtsbelasting in werking getreden met onder andere een vrijstelling voor koopstarters. Voor de toepassing van deze startersvrijstelling moet aan een aantal vereisten worden voldaan, waaronder het 'hoofdverblijfcriterium' en de woningwaardegrens. Aan deze grens is een antimisbruikbepaling gekoppeld. Het kabinet stelt onder andere een aantal verduidelijkingen van deze bepaling voor.

Aanpassen verwerking negatieve btw-melding

Voor de btw gelden drie bijzondere regelingen waarbij ondernemers de btw die zij verschuldigd worden in verschillende EU-lidstaten kunnen aangeven en voldoen in één lidstaat: de niet-Unieregeling, de Unieregeling en de invoerregeling. Daarbij wordt de in de zogenoemde lidstaat van identificatie over een tijdvak aangegeven en voldane btw door die lidstaat conform de aangifte verdeeld over de andere lidstaten waarin de ondernemer verkopen heeft verricht. In de aangifte, de zogenoemde btw-melding, kunnen correcties worden aangegeven met betrekking tot een vroeger tijdvak. Het kan voorkomen dat de melding daardoor voor een tijdvak negatief uitvalt voor de lidstaat waarvoor de correctie plaatsvindt. Uitgangspunt is dat laatstgenoemde lidstaat de correctie afwikkelt en niet de lidstaat van identificatie. Het voorstel is om een negatieve btw-melding die door Nederland moet worden afgewikkeld in zo'n geval automatisch aan te merken als een verzoek om teruggaaf. Dat voorkomt dat de niet in Nederland gevestigde ondernemer voor die teruggaaf afzonderlijk een verzoek om teruggaaf moet doen.

Aanpassing fiscale regeling aandelenoptierechten

Aandelenoptierechten worden belast op het moment dat optierechten worden uitgeoefend (omgezet in aandelen). Er zijn dan niet altijd voldoende liquide middelen beschikbaar om de belasting te voldoen. Dat maakt het minder aantrekkelijk om gebruik te maken van aandelenoptierechten als loon. In het bijzonder bij startups en scale-ups zijn aandelenopties een instrument om personeel aan te trekken en te behouden. De werknemer krijgt straks de keuze om het moment van belastingheffing te verschuiven naar het moment waarop de verkregen aandelen verhandelbaar zijn, en kan dus eventueel de aandelen verkopen om zo de belasting te kunnen voldoen.

Vrijstelling Subsidie vaste lasten

De Subsidie vaste lasten geeft de door de coronacrisis getroffen ondernemingen een tegemoetkoming voor hun vaste lasten. In beginsel behoren vergoedingen die ondernemingen ontvangen als subsidie tot de belastbare winst. Door middel van een beleidsbesluit was al geregeld dat deze subsidies niet tot de winst behoren, zodat heffing van inkomsten- of vennootschapsbelasting hierover wordt voorkomen. Deze vrijstelling wordt nu ook vastgelegd in de wet.

Aanscherping CO2-schijf grenzen en tarieven BPM

De CO2-uitstoot van de personenauto vormt de grondslag van de belasting van personenauto's en motorrijwielen (bpm). Voor conventionele auto's en voor plug-in hybrides gelden aparte tarieven. Wanneer de gemiddelde CO2- uitstoot van nieuw verkochte conventionele personenauto's daalt, daalt de grondslag van de bpm en daarmee de belastinginkomsten. De CO2-reductie van conventionele auto's heeft daarmee direct invloed op de belastingopbrengst. In de Wet BPM 1992 worden de CO2-schijf grenzen voor personenauto's voor de periode 2022 tot en met 2025 elk jaar met 2,3 procent verlaagd en de schijftarieven met 2,35 procent verhoogd om de belastinggrondslag aan te laten sluiten aan de (verwachte) gemiddelde CO2-reductie van nieuw verkochte conventionele personenauto's voor de periode 2022 tot en met 2025.

Aanpassing bijtelling emissievrije personenauto's

In het Klimaatakkoord is voor de periode 2020-2025 een fiscaal stimuleringspakket voor emissievrije personenauto's (EV) vastgelegd. Om overstimulering te voorkomen en de budgettaire risico's te beheersen, is als onderdeel van het Klimaatakkoord een 'Hand aan de kraan'-systematiek (HADK) afgesproken. Deze systematiek betekent dat de EV-nieuw verkoop jaarlijks mag fluctueren binnen de bandbreedte van 15.000 auto's rondom het pad uit het Klimaatakkoord. In de periode 2022 tot en met 2025 worden naar verwachting circa 77.000 EV's meer verkocht dan verwacht in het Klimaatakkoord. De HADK-systematiek vereist derhalve een beperking van het bijtellingvoordeel. Dit betekent dat de vanaf 1 januari 2022 geldende korting van 6 procent op de bijtelling wordt toegepast op een cap van 35.000 euro en vanaf 2023 op een cap van 30.000 euro.

Voorkoming dubbele belastingheffing energieopslag

Vanaf 1 januari 2022 wordt de levering van elektriciteit aan een energieopslagfaciliteit niet aangemerkt als een belaste levering voor de energiebelasting. Daarmee wordt voorkomen dat bij elektriciteitsopslag tweemaal energiebelasting wordt geheven. Namelijk eenmaal over de levering aan de energieopslagfaciliteit, en nogmaals wanneer de elektriciteit na opslag verderop in de keten wordt geleverd aan een gebruiker. Met deze aanpassing wordt een belangrijke belemmering voor verdere investeringen in energieopslag weggenomen.

Uitbreiding overgangsrecht Postcoderoosregeling

Bij het Belastingplan 2021 is geregeld dat de Regeling verlaagd tarief in de energiebelasting, de zogenoemde Postcoderoosregeling, vervalt met ingang van 1 april 2021. De regeling is vervangen door een subsidieregeling met hetzelfde doel: het stimuleren van lokale opwekking van duurzame energie. Omdat de eerder getroffen overgangsregeling in de praktijk onvoldoende investeringszekerheid biedt, wordt voorgesteld de regeling uit te breiden.

Aanpassen verlaagd tarief walstroom

In het Belastingplan 2021 is een verlaagd tarief in de energiebelasting en een nihil tarief in de opslag duurzame energie- en klimaattransitie (ODE) voor walstroominstallaties geïntroduceerd. Deze bepalingen treden op 1 oktober 2021 in werking. De definitie van walstroominstallatie wordt aangepast, zodat bepaalde walstroominstallaties die nu niet kwalificeren voor het verlaagde tarief, daar toch gebruik van kunnen maken.

Verlaging verhuurderheffing

De verhuurderheffing wordt vanaf 1 januari 2022 structureel met 180 miljoen euro verlaagd. De tegemoetkoming voor woningcorporaties en grotere particuliere verhuurders via een tariefverlaging van de verhuurderheffing leidt tot een verlaging van het tarief met 0,042 procentpunt. Dit leidt tot een nieuw tarief van 0,485 procent. Deze voorgestelde wijziging gaat uit van het tarief zoals dat met ingang van 1 januari 2022 luidt als gevolg van de verhoging met 0,001 procentpunt op grond van artikel 2.4b van de Wet maatregelen woningmarkt 2014 II.

Internationaal

Invest International

Per 1 oktober 2021 opent Invest International haar deuren. Invest International is een nieuwe publieke bank die Nederlandse bedrijven gaat helpen om impactvolle projecten in het buitenland te ontwikkelen én te financieren. Invest International krijgt een eenmalige injectie van 833 miljoen euro en 9 miljoen euro per jaar structureel. Omdat de oprichting van Invest International is vertraagd, is het ongebruikte budget van 2021 van 117 miljoen euro voor een deel opgeschoven naar 2022. In dat kader krijgt Invest International een kapitaalinjectie van 30 miljoen euro vanuit het ministerie van Financiën. VNO-NCW en MKB-Nederland vinden het cruciaal dat Invest International ook goede toegang krijgt tot internationale financieringsstromen als die van de EIB, de EBRD en de Wereldbank. Juist het denken in mogelijkheden en de combinatie van nationaal en internationaal geld, van privaat en publiek geld maakt veel meer mogelijk.

Ontwikkelingssamenwerking

Voor 2022 neemt het budget voor ontwikkelingssamenwerking (ODA) toe. In het regeerakkoord is vastgelegd dat het ODA-budget is gekoppeld aan het BNI. De recent bijgestelde groeiramingen van het CPB geven een correctie op de ramingen van vorig jaar waardoor het ODA-budget stijgt. Verder is in 2021 EUR 72 miljoen euro vrijgemaakt voor de bestrijding van de impact van COVID-19 in de armste landen.

Vergroenen exportkredietverzekering

Ook in 2022 blijft het vergroenen van de ekv-portefeuille een aandachtspunt van dit kabinet. Zo is de doelstelling voor 2021 het verhogen van het aantal groene transacties met 15 procent ten opzichte van 2020. En komen groene exporttransacties in aanmerking voor gunstige voorwaarden onder de ekv. Daarnaast werkt het kabinet aan een groene exportontwikkelingsgarantie. Ook als bedrijfsleven zetten we in op een transitie naar een steeds groener ekv-portfolio. Wat ons betreft kleurt de ekv in het nieuwe kabinet felgroen en bouwen we de verzekering voor 'fossiele projecten' via een internationaal en realistisch tijdpad af. Bedrijven hebben grote ambities om verder te verduurzamen maar zouden daartoe nog beter in staat willen worden gesteld door de overheid dan nu het geval is. Daarom is er ook een 'Groene industriepolitiek' nodig waarin we in ons klimaatbeleid ook zorgen voor een vergroening van de export.

Nederlandse handels- en investeringspositie

In 2022 is het belangrijk om een goedwerkend en stevig instrumentarium voor handelsbevordering beschikbaar te hebben. Het is daarom goed nieuws dat er extra budget is vrijgemaakt voor de financiering van het RVO-impulspakket voor Nederlandse ondernemers ter bestrijding van de gevolgen van COVID-19. Verder zijn geen grote veranderingen in de budgetten voor handelsbevordering. Aangezien sommige instrumenten voor het mkb al voor de zomer uitgeput zijn, baart dit wel zorgen.

Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)

Enkele jaren geleden zijn we gestart met IMVO-convenanten in risicosectoren. We krijgen signalen van leden dat het ministerie van Buitenlandse Zaken de financiering daarvan stop zou willen zetten. Toch zien we in de begroting van BHOS dat het budget voor IMVO gelijk blijft voor de komende jaren. Wij zullen ons er sterk voor maken, dat dit geld ten goede komt aan branches en bedrijven die aan de slag willen met IMVO.

Exportcontrole

Begin juni 2021 is de herziene EU *dual-use* verordening gepubliceerd en na 90 dagen officieel in werking getreden. Het jaar 2022 zal in het teken staan van een efficiënte en effectieve implementatie van de herziene verordening. Een belangrijke wijziging betreft cybersurveillancetechnologie en de mogelijkheid deze nationaal onder exportcontrole te brengen als er zorgen zijn over mensenrechtenschendingen. Mede door de snelheid van technologische ontwikkelingen op het gebied van cybersurveillance, is de definitie van cybersurveillancetechnologie nog niet volledig ingevuld. De Europese Commissie zal in 2022 samen met de EU-lidstaten richtlijnen opzetten over de reikwijdte van het begrip. Wij zullen ons hard maken voor een werkbare uitleg van de nieuwe regels voor bedrijven.

Handelspolitiek

Handelspolitiek zal in 2022 in het teken staan van het vergroten van de weerbaarheid van de EU, het creëren van een internationaal gelijk speelveld voor het bedrijfsleven, meer toezicht op de naleving van EU-handelsakkoorden, en verdere verduurzaming van het EU-handelsbeleid.

In 2021 heeft de Europese Commissie een herziening van het EU-handelsbeleid gepubliceerd, waarin het kabinet veel van de eigen prioriteiten terugziet. In 2022 zal de implementatie van deze herziening verder vorm krijgen, onder meer door het ontwikkelen van nieuw overheidsaanbestedingeninstrument, een *anti-coercion* instrument, nieuwe regels om buitenlandse subsidies die de interne markt verstoren aan te pakken, wetgeving op het terrein van ontbossing, wetgeving op het terrein van maatschappelijk verantwoord ondernemen en een *carbon border adjustment mechanism*.

De relatie tussen handel en duurzaamheid zal verder versterkt worden, onder andere door verdere verduurzaming van toekomstige EU-handelsakkoorden waar het kabinet zich voor inzet en wat wij ook hebben gesteld in onze nieuwe koers 'Ondernemen voor brede welvaart'. Daarnaast kondigt het kabinet aan, een discussie binnen de WTO te entameren over productiestandaarden in relatie tot handelspolitiek en door het lanceren van een handel- en klimaatinitiatief. Het kabinet zal blijven werken aan een duurzaam internationaal investeringssysteem door in te zetten op de voortgaande modernisering en hervorming van investeringsakkoorden en van investeerder-staat geschillenbeslechting.

Innovatie en ondernemerschap

WBSO

	Tarief eerste schijf	Tarief eerste schijf starters	Lengte eerste schijf	Tarief tweede schijf
2021	40%	50%	350.000	16%
2022	32%	40%	350.000	16%

Tarieven wbsO gaan weer naar pre-covid niveau: De eenmalige verhoging van de tarieven was voor r&d intensieve bedrijven een belangrijke steun in de rug tijdens de COVID-19 crisis en hebben zeker bijgedragen bij het op peil houden van r&d en behoud van talent.

Programmatuurontwikkeling: de WBSO moet aan blijven sluiten bij de zich ontwikkelende praktijk in S&O met betrekking tot programmatuurontwikkeling. Dit is complexe materie en heeft voor volgend jaar nog niet geleid tot een wijziging. VNO-NCW en MKB-Nederland zijn nauw betrokken bij het vinden van een oplossing die recht doet aan de praktijk en aan de randvoorwaarden van de regeling.

Vereenvoudiging aanvraag-, mededeling- en verrekensystematiek WBSO: vanaf 2022 wordt toegestaan dat in het geval meer dan één S&O verklaring wordt aangevraagd en afgegeven, dat de periodes waarop de S&O-verklaring van toepassing is elkaar kunnen overlappen. Ondernemers kunnen hierdoor beter inspelen op nieuwe S&O projecten en eerder extra verwachte uren, kosten of uitgaven voor reeds toegekende S&O-projecten opvoeren. Ook mogen S&O-verklaringen voortaan betrekking hebben op alle resterende kalendermaanden van een kalenderjaar. Tenslotte is het per 2022 toegestaan voor een S&O-inhoudingsplichtige om voor elk aangiftetijdvak een zelf te bepalen deel van het toegekende bedrag aan S&O-afdrachtvermindering in mindering te brengen. VNO-NCW en MKB-Nederland zijn verheugd met deze toegenomen flexibiliteit voor ondernemers.

Tenslotte wordt een verduidelijking doorgevoerd met betrekking tot op te voeren kosten en uitgaven S&O bij mededeling. Alleen kosten en uitgaven waarvoor een S&O-verklaring is afgegeven kunnen opgevoerd worden in de mededeling, waardoor een correctie van de mededeling door RVO ook mogelijk is als andere kosten en uitgaven worden opgevoerd dan vooraf zijn aangevraagd.

Extra middelen voor Nederlandse deelname aan IPCEI (Important Projects of Common European Interest)

Het demissionair kabinet maakt 300 miljoen euro vrij om te investeren in Nederlandse deelname aan IPCEI-programma's Micro-elektronica en Cloud-edge. Met andere Europese publiek-private partners beogen deze IPCEI's de Europese technologische soevereiniteit te versterken met een focus op Europese industriële ecosystemen rondom strategische technologie en industrieën. Het betreft grootschalige, grensverleggende en grensoverschrijdende publiek-private samenwerkingsprojecten, waarvoor de staatssteunregels verruimd worden. Daarnaast is 35 miljoen vrijgemaakt voor de IPCEI Waterstof. VNO-NCW en MKB-Nederland hebben stevig ingezet op het mogelijk maken van Nederlandse deelname aan IPCEI's en zetten zich in voor een stevig Actieplan Industriebeleid, later dit jaar.

Regeling voor r&d-projecten in mobiliteitssectoren

Juist in de mobiliteitssectoren stond r&d door de COVID-19 pandemie sterk onder druk. Daarom hebben VNO-NCW en MKB-Nederland ook een lobby gevoerd om voor deze sectoren een regeling te treffen om de r&d-investeringen op peil te houden. We zijn dan ook tevreden met het resultaat en met de snelheid waarmee deze regeling tot stand is gekomen.

Ondernemerschap

Op het terrein van het ondernemerschapsbeleid worden vooral lopende projecten en programma's voortgezet zoals Valorisatie, Versnelling digitalisering, programma Regeldruk, ROM's, en de regeling MKB-!dee.

Voor de digitalisering van het mkb zal het kabinet ook een voorstel indienen bij het Europees Herstelfonds. Ook investeert het kabinet 40 miljoen in 2022 in het omscholen van 10.000 mensen naar een kansrijk beroep in ict of techniek. Voor het startupbeleid is 4 miljoen euro extra uitgetrokken (in totaal bijna 17 miljoen). Qredits heeft voor de jaren 2021-2023 in totaal 200 miljoen euro aan Qredits gekregen voor TOA-kredieten voor ondernemers die hun bedrijf willen doorstarten en daarbij gebruik maken van de WHOA. Belangrijk is dat er in 2022 nog een fonds komt met achtergestelde leningen waarmee de solvabiliteit van – in de kern gezonde – bedrijven hersteld worden.

Arbeidsmarkt, onderwijs en zorg

Nieuwe STAP subsidie voor scholing en ontwikkeling

De STAP subsidieregeling (stimulering arbeidsmarktpositie) - die in de plaats gaat komen voor de fiscale scholingsaftrek - zal per maart 2022 in werking treden. Werkenden en werkzoekenden kunnen via deze regeling maximaal 1.000 euro aanvragen per jaar voor scholing en ontwikkeling. Het budget is 218 miljoen euro per jaar.

Extra geld mbo voor leven lang ontwikkelen

De regelingen uit het ondersteuningspakket rondom Corona voor 'van werk naar werk' worden in 2022 voortgezet. Het gaat hierbij ook om de subsidie voor praktijkleren in het mbo, certificaten en de derde leerweg.

Nationaal programma onderwijs

Het Nationaal programma onderwijs loopt door in 2022 en 2023. Gedurende drie jaar wordt 8,5 miljard euro geïnvesteerd. Deze investeringen in voorschoolse educatie tot en met het wetenschappelijk onderwijs zijn gericht op herstel, ontwikkeling en het inhalen van achterstanden naar aanleiding van corona.

Lerarenbeurs

Er wordt 60 miljoen euro extra uitgetrokken voor de lerarenbeurs. Hiervan kunnen alsnog 11.000 extra leraren een opleiding volgen met een beurs. Gezien de tekorten en de noodzaak tot kwaliteitsverbetering van docenten is dat een goede zaak.

Loondoorbetaling bij ziekte: lagere Aof-premie voor kleine werkgevers

Vanaf 2022 gaan kleine werkgevers (met een loonsom die kleiner is dan 25 maal het gemiddelde premieplichtige loon) een lagere premie voor het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof-premie) betalen. Dit is gevolg van het pakket aan maatregelen rondom loondoorbetaling bij ziekte dat we in december 2018 met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben afgesproken en bedoeld om kleine werkgevers tegemoet te komen in de kosten van de loondoorbetalingsplicht. Structureel is 450 miljoen euro beschikbaar voor kleine werkgevers. In 2022 is er incidenteel 300 miljoen euro extra beschikbaar en in 2023 is dat 150 miljoen euro. De Aof-premie voor 2022 is (voorlopig) vastgesteld op gemiddeld 6,76 procent (2021: 7,03), 7,05 procent voor grote werkgevers en 5,49 procent voor kleine.

Momenteel loopt ook een campagne om werkgevers meer bewust te maken van hun verplichtingen volgens de loondoorbetalingsplicht en de mogelijkheden om die te beperken. Zie: [Loondoorbetaling bij ziekte. Daar wil je niet ziek van zijn!](#)

Premiegrens WIA

De grens tussen kleine en middelgrote werkgevers wordt voor de premie voor de Werkhervattingskas (Whk) ook per 2022 aangepast naar 25, conform het onderscheid in de Aof. De premie voor de Whk is door UWV voor 2022 vastgesteld op gemiddeld 1,52 procent (2021: 1,36).

Compensatie werkgevers voor kwijtschelden voorschotten WIA

UWV stopt met het terugvorderen van voorschotten die zijn betaald aan mensen die te lang op een WIA-beoordeling hebben moeten wachten. Het aantal beoordelingen dat niet op tijd uitgevoerd kan worden, stijgt door het al langer bestaande tekort aan sociaal-medische beoordelingen en de beperking van fysieke spreekuren door verzekeringsartsen. VNO-NCW en MKB-Nederland dringen aan op het automatisch compenseren van werkgevers, zodat zij niet opdraaien voor de extra uitkeringslast én op structurele oplossingen voor het tekort aan sociaal-medische beoordelingscapaciteit.

AWF Premie

Het demissionaire kabinet heeft besloten de BIK met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021 te laten vervallen. Vanaf 1 augustus 2021 zijn de middelen gebruikt voor een scherpe verlaging van de premie Algemeen Werkloosheidsfonds. Vanaf 1 januari 2022 wordt een deel van het budget anders aangewend. Het lage tarief wordt voor 2022 geraamd op 2,20 procent (begin 2021: 2,70) en het hoge tarief op 7,20 procent (begin 2021: 7,70 procent). Het gewogen gemiddelde van de AWf-werkgeverspremie bedraagt dan 3,45 procent. Definitieve vaststelling van de AWf-premie vindt plaats in oktober.

De herzieningssituatie dat werkgevers alsnog de hoge WW-premie moeten afdragen als een werknemer binnen een kalenderjaar 30 procent of meer uren overwerkt, was opgeschort door de coronacrisis, maar treedt in 2022 weer in werking.

Van werk naar werk

De regionale Mobiliteitsteams gaan door met het werk in 2022. De belangrijkste taak is mensen die werkloos zijn geworden in verband met corona te begeleiden naar terugkeer in het arbeidsproces. Er is geld beschikbaar voor extra dienstverlening. Wij werken op onze beurt samen met bedrijven en brancheorganisaties in het project Van Werk naar Werk. Dat speelt in op de sterk veranderende arbeidsmarkt, waarbij werkzekerheid centraal staat. Doel is de *mismatch* op de arbeidsmarkt aan te pakken, door sectoren op een efficiënte manier te koppelen aan werkzoekenden die de weg naar die banen en sectoren nu niet vinden.

Een deel van de middelen uit 2021 is doorgeschoven naar 2022, om zo beter aan te sluiten bij de startdata van de regionale mobiliteitsteams. In 2022 is daarnaast de 75 miljoen euro beschikbaar gekomen die eerder op de aanvullende post bij Financiën stond.

Versnellen brede schuldenaanpak

Het kabinet ondersteunt mensen met problematische schulden extra in 2021. Samen met gemeenten, uitvoeringsorganisaties en maatschappelijke organisaties werkt het kabinet aan de uitvoering van het Actieplan Brede Schuldenaanpak.

Een thema dat meer aandacht vereist is preventie van geldzorgen. Door de coronacrisis is de urgentie daarvan verder toegenomen. Geldzorgen staan niet op zichzelf, maar leiden vaak tot stress en daardoor tot problemen onder andere op het terrein van werk. We zijn in overleg met branches en werkgevers om te kijken hoe werkgevers beter ondersteund kunnen worden bij het bieden van schuldhelpverlening aan werknemers.

Schuldhelp aan ondernemers (natuurlijke personen)

Een aantal maatregelen uit de brede schuldenaanpak wordt in 2022 nog verder uitgewerkt, waaronder betere aansluiting tussen het minnelijk en wettelijk traject van schuldsanering. Het kabinet stelt een Waarborgfonds op dat garant staat voor saneringskredieten. Hiervoor is 30 miljoen euro beschikbaar gesteld. Voor een periode van vijf jaar wordt er via een subsidie een bodemstorting van maximaal 6 miljoen euro per jaar gedaan aan de Stichting Toegang Bemiddeling Beheer Gelden van de NVVK. Deze stichting zal het Waarborgfonds beheren. De eerste bodemstorting wordt gedaan in 2021.

Breed Offensief

Om de arbeidskansen van mensen met een beperking te vergroten heeft het kabinet een Breed Offensief gelanceerd. Het Breed Offensief bevat verschillende maatregelen die ervoor moeten zorgen dat meer mensen met een beperking aan het werk komen en blijven. Belangrijke onderdelen zijn het vereenvoudigen van de inzet van het instrument loonkostensubsidie (LKS), het bevorderen van ondersteuning op maat, en het lonender maken van werken voor mensen met een beperking. Daarnaast wordt de financiering van gemeenten voor de LKS gewijzigd. De Tweede Kamer heeft besloten het wetsvoorstel controversieel te verklaren nadat het kabinet demissionair is geworden. Het streven is dat het wetsvoorstel op 1 juli 2022 wordt ingevoerd.

Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten

De banenafpraak uit het Sociaal Akkoord van 2013 heeft tot doel om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen bij reguliere werkgevers. Met de sociale partners is afgesproken 125.000 banen voor deze doelgroep te creëren. De opgave voor markt en overheid tot en met 2020 was om 67.500 extra banen te realiseren ten opzichte van de nulmeting. Door de coronacrisis is de landelijke doelstelling van 67.500 extra banen (sector en markt samen) met 66.097 banen nét niet gehaald. Om mogelijke negatieve werkgelegenheidsgevolgen op te vangen en mensen uit de banenafpraak zo snel mogelijk weer naar nieuw werk te begeleiden heeft het kabinet 36 miljoen euro vrijgemaakt voor de tijdelijke impuls banenafpraak.

Kinderopvang

De premieopslag kinderopvang voor 2020 blijft met 0,5 procent gelijk aan die in 2020. De premieopslag kinderopvang wordt door werkgevers betaald door middel van een opslag op de Aof-premie.

Ouderschapsverlof

Vanaf 2 augustus 2022 komen werknemers ook in aanmerking voor een uitkering wegens ouderschapsverlof. Vanaf 2 augustus 2022 krijgen werknemers recht op een uitkering gedurende 9 weken met een betalingsniveau van 50 procent van het dagloon tot maximaal 50 procent van het maximumdagloon bij opname van ouderschapsverlof. Het gaat om een uitkering door het UWV, waarvoor de aanvraag wordt gedaan door tussenkomst van de werkgever.

Loonkostensubsidie (LKS)

De hoogte van de LKS is gelijk aan het verschil tussen het bruto wettelijk minimumloon (WML) en de vastgestelde loonwaarde. De LKS bedraagt maximaal 70 procent van het WML (inclusief vakantietoeslag), vermeerderd met een vergoeding voor de werkgeverslasten. De vergoeding bedraagt per 1 januari 2021 23,5 procent. Gedurende het eerste halfjaar van een dienstbetrekking kan ook forfaitaire LKS worden ingezet. Deze bedraagt 50 procent van het WML, wederom

vermeerderd met een vergoeding voor werkgeverslasten. Tijdens dat halfjaar wordt de loonwaarde van de werknemer bepaald.

Door uitstel van de wetsbehandeling Breed Offensief (zie eerder in dit hoofdstuk) is de ingangsdatum van 1 januari 2022 niet haalbaar voor de loonkostensubsidie (LKS)-vrijlating en gaat deze naar verwachting pas in op 1 juli 2022.

Zorgpremie

De inkomensafhankelijke zorgpremie die werkgevers voor hun werkenden betalen, wordt in 2022 6,70 procent over de eerste 59.703 euro van het brutoloon (in 2021 was dat 7,00 procent). Dat is dus maximaal 4.000 per werkende per jaar. Het eigen risico voor de Zorgverzekeringswet wordt in 2022 opnieuw bevroren. Het kabinet verwacht dat de nominale zorgpremie die burgers rechtstreeks betalen, volgend jaar uitkomt op 1486 euro per jaar. De totale zorgkosten per volwassene komen in 2022 gemiddeld uit op 6161 euro (na aftrek van de zorgtoeslag). Dat is ruim 500 euro per maand.

Vervallen collectiviteitskorting Zvw

In de Tweede Kamer ligt een wetsvoorstel ter behandeling om de korting van maximaal 5 procent op de nominale zorgpremie te laten vervallen per 2023. VNO-NCW en MKB-Nederland vinden dat wetsvoorstel [ondoordacht](#). Nu hebben nog 6 miljoen werkenden hun zorgverzekering via de werkgever lopen, vaak met aanvullende afspraken gericht op het voorkomen van ziekteverzuim en of met inhouding van de nominale premie via de werkgever. Het wetsvoorstel kan daarom leiden tot meer ziekteverzuim en of tot wanbetalingen voor de zorgpremie.

Pensioenpremies stijgen, pensioenen niet gekort

De pensioenpremies stijgen naar verwachting in 2022 verder door als gevolg van de lage rente. Sociale partners hebben hierdoor de keuze tussen premiestijgingen of opbouwverlagingen. De pensioenpremies bij de overheid en in de zorg stijgen met respectievelijk circa 1,5 procentpunt en 0,8 procentpunt. In de markt gaat het om circa 0,5 procentpunt. Dankzij de gestegen dekkingsgraden zijn de meeste pensioenkortingen voorlopig uit zicht, maar de ruimte voor indexatie blijft ook in 2022 waarschijnlijk beperkt.

Uitwerking pensioenakkoord omzetten in wetgeving

Afgelopen jaar is de wetgeving over het pensioenakkoord in consultatie gegaan. Dit betreft afspraken over de overgang naar premieregelingen, aanpassing van het fiscale kader en de kostenneutrale transitie naar een aangepast pensioenstelsel. Het pensioenstelsel wordt hiermee persoonlijker en inzichtelijker en de afspraken zorgen voor stabiele en voorspelbare pensioenpremies voor werkgevers.

In het voorjaar 2022 zal het kabinet het wetsvoorstel aanbieden aan de Tweede Kamer. Beoogde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2023. Uiterlijk op 1 januari 2027 moeten alle pensioenregelingen zijn aangepast.

RVU-vrijstelling, duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden

Als onderdeel van het pensioenakkoord zijn maatregelen getroffen die het mogelijk maken om tussen werkgevers en werknemers afspraken te maken om (maximaal) drie jaar eerder te stoppen met werken voor werknemers voor wie het lastig is door te werken tot de pensioenleeftijd.

Uitgangspunt is wederzijdse vrijwilligheid. Er geldt voor een periode van vijf jaar een tijdelijke vrijstelling van de RVU-heffing voor werkgevers tot een bedrag van circa 21.000 euro per jaar.

Daarnaast is afgesproken dat het kabinet, werkgevers en vakbonden gezamenlijk een stimulans willen geven aan duurzame inzetbaarheid. Afgelopen jaar konden werkgevers en werknemers hier voor het eerst subsidie voor indienen. In totaal bedraagt de subsidie 1 miljard euro voor een periode van vier jaar, waarvan 240 miljoen als cofinanciering voor Duurzame Inzetbaarheid en 720 miljoen voor het oplossen van (financiële) knelpunten -met name voor kleinere bedrijven - in het kader van Eerder Uittreden.

In het hele eerste kwartaal van 2022 zal het tweede aanvraagtijdvak voor het indienen van activiteitenplannen in het kader van de SZW-subsidieregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden (MDIEU) worden opengesteld. Net als in het eerste aanvraagtijdvak komen RVU's (regelingen vervroegd uittreden) voor subsidie in aanmerking, die zijn ingegaan voorafgaand aan de indiening van de aanvraag: RVU's die vanaf 1 september 2021 zijn ingegaan, kunnen subsidiabel zijn. Het beschikbare subsidiebudget voor het aanvraagtijdvak februari 2022 wordt in het najaar van 2021 bekend gemaakt.

Uitbreiding waardeoverdracht klein pensioen

Het streven is om het voor pensioenuitvoerders vanaf 1 januari 2022 mogelijk te maken om alle soorten kleine pensioenen automatisch over te mogen dragen. Nu is dit alleen mogelijk na het einde van het dienstverband. Tevens mogen dan nettopensioenen en nettolijfrentes worden afgekocht, zonder dat dit fiscaal als onregelmatige handeling wordt gezien. Dit moet leiden tot een efficiëntere uitvoering.

Arbovisie 2040 veilig en gezond werken

Steeds meer werkenden hebben geen traditionele baan met vaste werktijden, een vast contract en of een door de werkgever beschikbaar gestelde vaste locatie waar de werkprestaties worden geleverd. Deze en andere ontwikkelingen stellen met name werkenden gedurende hun loopbaan voor de uitdaging om zo gezond en vitaal mogelijk hun prestaties te leveren. Het kabinet heeft een Arbovisie voor 2040 opgesteld met als hoofdlijnen onder meer: preventie, verbeteren van arbeidsgerelateerde zorg en de verbinding daarvan met de reguliere zorg. Daarnaast gaat het ook om verbetering van de naleving. Wat VNO-NCW en MKB-Nederland betreft is dit een goede basis voor het gevraagde SER-advies dat past bij de veranderde wereld van werken. De regelgeving voor gezond en veilig werken heeft geen gelijke tred gehouden met het tempo van veranderingen op de arbeidsmarkt en in het werk.

De naleving van de RI&E wordt gestimuleerd

Het kabinet zet in op een betere naleving van de wettelijke verplichting van de Risico-inventarisatie en -Evaluatie (RI&E). Daarvoor wordt een meerjarenprogramma uitgevoerd. Ingezet wordt op het vergroten van de bekendheid met de RI&E en het beheersen van de risico's. VNO-NCW en MKB-Nederland vinden dat de naleving van de RI&E vooral kan worden bevorderd door vereenvoudiging en voor kleinere bedrijven de RI&E te richten op overzichtelijke prioriteiten.

Veilig werken met gevaarlijke stoffen

Het Asbeststelsel en de Aanvullende Risico-inventarisatie en -Evaluatie (ARI&E) worden herzien. De ARI&E zal gelden voor bedrijven waar vergelijkbare risico's zijn als bij bedrijven, die vallen onder het Besluit Risico Zware Ongevallen, maar die minder grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen hanteren. VNO-NCW en MKB-Nederland stellen, dat de ARI&E een Europese kop op nationale regelgeving is en daarom zou moeten worden geschrapt. Tevens moet de herziening worden getoetst op het punt van regeldruk met name voor kleinere bedrijven.

Tegemoetkomingsregeling voor slachtoffers van ernstige beroepsziekten

Het kabinet neemt het advies van de Commissie Heerts over. Er komt een tegemoetkomingsregeling voor slachtoffers van ernstige beroepsziekten, die zijn veroorzaakt door blootstelling aan gevaarlijke stoffen. Met name zal in eerste instantie worden ingezet op het bij elkaar brengen van kennis daarover. VNO-NCW en MKB-Nederland steunen de komst van die tegemoetkomingsregeling. In de regeling moet het gaan om een beperkte lijst van stoffen.

Geld beschikbaar voor gemeenten voor versnelling Nationaal Preventieakkoord

Om een versnelling aan te brengen in het realiseren van de ambities uit het Nationaal Preventieakkoord heeft het kabinet, in lijn met de sportakkoorden, besloten om ook voor de uitvoering van maatregelen uit lokale en regionale preventieakkoorden een bijdrage voor gemeenten beschikbaar te stellen. Dit is bedoeld om gemeenten te stimuleren om met de lokale partners (publiek-private) afspraken te maken over de inzet op preventie en een gezonde leefstijl (10 miljoen euro). VNO-NCW en MKB-Nederland zijn medeondertekenaars van het Nationaal Preventieakkoord en steunen de inzet van het kabinet op ook publiek-private samenwerking op regionaal niveau.

Marktwerving en regelgeving

Omgevingswet

Als gevolg van de coronacrisis zal de Omgevingswet naar verwachting pas in werking treden op 1 juli 2022. Deze wet biedt moderne instrumenten om de initiatiefnemer centraal te stellen en biedt meer flexibiliteit voor ondernemers. Dat is van groot belang voor innovatie, die nodig is om een aantal problemen op het gebied van milieu (stikstof, CO₂) en woningbouw te kunnen aanpakken. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de geodata-infrastructuur, een openbare informatievoorziening waarin ondernemers straks alle informatie over de leefomgeving kunnen raadplegen. Met deze digitale kopie van de leefomgeving weten ondernemers eerder waar zij aan toe zijn en kunnen ruimtelijke ontwikkelingen sneller worden getoetst en voorbereid. De tekst van de wet is gereed en de uitvoeringsregels zijn bekend. Een aantal branches is druk met het testen van de digitale tool: het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Op 1 juli 2022 zal naar verwachting tevens de verwante wet Kwaliteitsborging in de bouw in werking treden. De Eerste en Tweede Kamer besluiten eind 2021, begin 2022 definitief over de invoeringsdatum.

Aanscherping wet Markt en Overheid

VNO-NCW en MKB-Nederland pleiten al jaren voor een aanscherping van de Wet Markt en Overheid, om oneerlijke concurrentie door (lokale) overheden met ondernemers te voorkomen. We willen onder meer dat ondernemers beter in de besluitvormingsprocedure worden betrokken en dat overheden besluiten beter onderbouwen. Dat hebben we begin 2021 in een rondetafelgesprek met het ministerie van Economische Zaken nogmaals duidelijk gemaakt. Eind dit jaar zal het kabinet een wetsvoorstel naar de Kamer sturen waarover dan in 2022 besluitvorming moet plaatsvinden.

Extra middelen voor handhaving platformwetgeving

De Europese Commissie heeft een voorstel voor een Digital Markets Act (DMA) gedaan, gericht op het voorkomen van een (sterkere) machtspositie van grote online platformen (poortwachters). Nederland en het Europees Parlement willen een belangrijke rol voor nationale toezichthouders zoals de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Dat is in lijn met onze inzet, zodat Nederlandse ondernemers dan laagdrempelig een klacht kunnen indienen bij de Nederlandse toezichthouder. Naar verwachting zal de DMA in 2022 worden vastgesteld. Daarnaast wil het kabinet de ACM de bevoegdheid geven om de reeds bestaande regels te handhaven voor online platformen inzake transparante voorwaarden en geschilbeslechting (P2B-verordening). Voor beide nieuwe toezichtstaken wordt in de (EZK-)begroting 2022 nog geen geld vrijgemaakt, omdat beide wetsvoorstellen naar verwachting niet voor 2023 in werking zullen treden.

Consumentenagenda

Komend jaar zal onder meer in het teken staan van de modernisering van de productveiligheidswetgeving. De herziening van de Algemene Productveiligheidsrichtlijn staat op de agenda van de Europese Commissie, net als de herziening van de Productaansprakelijkheidsrichtlijn. Op Europees niveau staat de herziening van de Europese E-Commerce richtlijn (nog) op de agenda (de Digital Services Act). Verder staat nationaal in het teken van de omzetting van de Europese Richtlijn modernisering consumentenbescherming in nationale wetgeving en de Richtlijnen verkoop

van goederen en levering van digitale diensten. Naast het geven van gerichte en praktische input op nationaal en Europees niveau om tot werkbare en gebalanceerde wetgeving te komen, zetten we in op het samen met de overheid en toezichthouders geven van voorlichting aan het midden- en kleinbedrijf over het gemoderniseerde consumentenrecht.

Handelsregistergegevens

Voor een grote groep ondernemers, met name zzp-ers, is er een acuut probleem wat betreft niet afgeschermd, privacygevoelige data (woonadres = vestigingsadres) in het handelsregister. Dit vraagt om een werkbare oplossing. Niet-openbare informatie in het handelsregister zou niet moeten mogen worden doorverkocht. We vragen om een goede blik op de data die echt nodig zijn. Tevens is meer toezicht op gebruik van data van het handelsregister wenselijk. Wat betreft openbare informatie in het handelsregister vindt oneerlijke concurrentie plaats door de Kamer van Koophandel met private partijen.

Klimaat, energie, infrastructuur, milieu en wonen

Extra investeringen in de energietransitie

Het kabinet verhoogt de uitgaven om de energietransitie verder aan te jagen met totaal 6,8 miljard euro, verdeeld over de komende jaren. De extra uitgaven per jaar bedragen ongeveer 400 miljoen euro. VNO-NCW en MKB-Nederland hebben gevraagd om een forse intensivering in de energietransitie en zijn positief over deze eerste stap van het demissionaire kabinet. Echter, dit is nog onvoldoende voor de enorme klimaatopgave die voortvloeit uit het Klimaatakkoord en het Europese FitFor55-pakket. Hieronder een overzicht van de diverse intensiveringen.

SDE++ verhoogd

Komend jaar wordt de SDE++ verhoogd met 3 miljard euro. Het gaat om een bedrag van 200 miljoen euro per jaar, voor een periode van 15 jaar. Deze verhoging maakt het mogelijk voor bedrijven om meer projecten uit te voeren om de CO₂-emissie te verlagen. Opvallende elementen zijn het verhogen van het plafond voor CCS (afvang en opslag van CO₂) met 2,5 megaton en de mogelijke schotten in de SDE, zodat er meerdere technieken in aanmerking komen voor afdekking van de onrendabele top bij de operationele kosten, denk hierbij aan warmtenetten. Belangrijk is verder dat deze extra middelen niet bekostigd worden uit een verhoging van de Opslag Duurzame Energie, waar normaal deze subsidie uit betaald wordt. Dit voorkomt een lastenverzwaring via de energierekening.

Waterstof- en warmte-infrastructuur

Het kabinet maakt 750 miljoen euro vrij voor ontwikkeling en uitrol van de waterstofbackbone. Deze is cruciaal in de energietransitie van fossiele naar schone energie. Voor de warmtelink in Zuid-Holland wordt 400 miljoen euro vrijgemaakt.

Onderzoek naar meer wind op zee

Het kabinet wil de huidig geplande hoeveelheid windenergie op zee van 11,5 GW verhogen naar 21 GW in 2030. Hiervoor worden diverse studies uitgezet, op het vlak van ruimte en ecologische randvoorwaarden, om te kunnen besluiten over locaties en aanlanding. Hiervoor wordt nu 150 miljoen euro vrijgemaakt.

ETS: Indirecte kosten compensatie en energiebesparingsplicht

Voor de indirecte kosten compensatie (IKC) wordt 80,6 miljoen euro vrijgemaakt. Hiermee kunnen bedrijven gecompenseerd worden voor de extra energiekosten als gevolg van CO₂-emissiehandel. Hiermee sluit Nederland aan bij gelijksoortige regelingen in omliggende landen en wordt weglek van CO₂-emissies naar het buitenland voorkomen en een gelijk speelveld geborgd. Daarnaast komt er een energiebesparingsplicht voor bedrijven die onder het ETS (emissiehandel) vallen.

Stimulans Circulaire Economie

Het kabinet maakt 30 miljoen euro extra vrij als onderdeel van het aanvullende klimaatpakket om initiatieven voor een circulaire economie te steunen. Dit is verdeeld over 2022, 2023 en 2024 met 10

miljoen euro per jaar, waarbij 5 miljoen euro per jaar naar de subsidieregeling CE-ketenprojecten in het mkb gaat en 5 miljoen per jaar naar het Versnellingshuis Nederland Circulair.

Daarnaast werkt het kabinet aan een nieuwe set doelen voor de circulaire economie. De eerdere kabinetsambitie om in 2030 50 procent minder nieuwe grondstoffen te gebruiken is genuanceerd tot een richtinggevende ambitie, in plaats van een afrekenbaar doel. Er wordt gedacht aan prestatie- en effectdoelen op het gebied van klimaat, milieu, biodiversiteit en leveringszekerheid van grondstoffen, waar de meeste milieu-impact kan worden behaald. Deze herijking sluit aan op de wens van VNO-NCW en MKB-Nederland om niet één absoluut volumedoel als afrekenbare stip op de horizon te hanteren, omdat dit bijvoorbeeld tot knelpunten in de bouwopgave zou leiden.

Gebouwde omgeving

Er wordt 1,3 miljard euro vrijgemaakt voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Het geld is bestemd voor investeringen in isolatie en hybride CV's. Daarnaast wordt er voor een periode van 3 jaar 90 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de investeringsaftrek MIA/VAMIL. Hierdoor kunnen meer bedrijven die investeren in de verduurzaming van de bedrijfsprocessen gebruik maken van deze fiscale stimuleringsregeling.

60 miljoen om elektrisch autorijden te blijven stimuleren

Dankzij succesvol stimuleringsbeleid worden er momenteel meer elektrische auto's verkocht dan het groeipad van het Klimaatakkoord voorzag. De stimuleringsregelingen voor de aanschaf van elektrische personenauto's zijn populair. Daarom zal het kabinet de komende drie jaar 60 miljoen euro extra vrijmaken om de markt te helpen consumenten te verleiden voor een elektrische auto te kiezen.

Ook 28 miljoen extra steun voor aanschaf zero emissie bestelauto

In 2025 mogen in 30 grote steden in ons land alleen nog maar zero emissie bestelauto's de stad in. Om ondernemers daarbij te helpen is in 2019 al afgesproken dat het Rijk 185 miljoen euro reserveert om ondernemers tegemoet te komen bij de aanschaf van een nieuwe zero emissie bestelauto. Echter, dat is niet afdoende om alle mkb-ondernemers met een eigen fossiel aangedreven voertuig een steuntje in de rug te geven. Daarom is er in de begroting van 2022 alvast 28 miljoen euro extra vrijgemaakt voor dit doel.

Slim CO2-uitstoot registreren bij werkgebonden personen mobiliteit

Komend begrotingsjaar zal ook de wet in werking treden die het registreren van CO2 uitstoot in de werkgebonden personenmobiliteit van 100+ bedrijven verplicht stelt. Dit om tegemoet te komen aan de 1 megaton CO2 reductieafpraak uit het klimaatakkoord. Daarbij waken we voor een te grote administratieve last, afdoende privacy waarborgen voor het personeel en goede randvoorwaarden bij de eventuele invoering van een individuele CO2-emissiereductienorm na 2024.

Impuls voor walstroom in de scheepvaart: 150 miljoen euro

Met oog op de noodzaak ook CO2-uitstoot in de (zee)scheepvaart terug te dringen en de stedelijke luchtkwaliteit te verbeteren, beoogt het kabinet walstroomvoorzieningen voor gemeerde schepen te helpen faciliteren. Dit voorkomt immers het gebruik van fossiel aangedreven generatoren op stilliggende schepen. Het kabinet maakt hier 150 miljoen euro voor vrij.

Versnelling woningbouw en maatregelen woningmarkt

In 2021 lopen zowel de regeling Woningbouwimpuls als de regeling Volkshuisvestingsfonds af - deze regelingen waren bedoeld voor versnelling van betaalbare woningbouw, respectievelijk investeringen in leefbaarheid en duurzaamheid in kwetsbare wijken en krimpgebieden. In de begroting van 2022 is een verlenging van de Woningbouwimpuls opgenomen - er is 1 miljard euro beschikbaar voor de komende 10 jaar. Verdere concrete uitwerking van de Woningbouwimpuls volgt naar verwachting bij de begrotingsbehandeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken eind oktober. Het Volkshuisvestingsfonds wordt niet verlengd. Het kabinet zet met de verlenging van de Woningbouwimpuls de aanpak voort die sinds 2019 is gestart en levert daarmee een bijdrage aan de (bescheiden) vergroting van de woningproductie en toename van bouwvergunningverlening van de afgelopen jaren. Het bouwtempo ligt nog steeds onder het niveau wat nodig is om het woningtekort te verminderen. Het kabinet kiest in deze begroting ervoor om besluiten over verhuurderheffing, de fiscaliteit rond wonen en regulering van de huurmarkt over te laten aan het volgend kabinet.

Tekort voor onderhoud, renovatie en vervanging infrastructuur

RWS en ProRail hebben samen in 2022 3,4 miljard euro aan onderhoud, renovatie en vervanging van de bestaande infrastructuur te besteden. Het demissionaire kabinet kiest er daarmee voor de besluitvorming over de noodzakelijke aanvullende onderhoudsbudgetten voor infrastructuur aan een volgend kabinet over te laten. Rijkswaterstaat en ProRail, de hoofdbeheerders van 's Rijks spoor-, weg- en water-infrastructuur, komen nu jaarlijks samen 1,2 miljard euro tekort voor alleen al de onderhoudsopgave. Daarnaast zijn ook extra investeringen nodig voor de aanleg van nieuwe infrastructuur, gerelateerd aan de woningbouwopgave de komende jaren.

150 miljoen voor duurzaam bouwen aan infrastructuur

Het kabinet wil onderhoud, beheer, renovatie en vervanging van infrastructuur zo duurzaam mogelijk doen. Om dat duurzaam te kunnen doen, heeft dit kabinet 150 miljoen euro vrijgemaakt. Een deel van dat budget is geoormerkt voor het subsidiëren van de aanschaf van duurzame bouwvoertuigen door ondernemers.

Grote renovatieprojecten A12 RWS

In 2022 gaat Rijkswaterstaat dus wel gewoon door met de aanpak van een groot aantal renovatie- en vervangingsopgaven op de Rijksinfrastructuur. Een aantal belangrijke wegen zullen hierdoor tijdelijk minder goed begaanbaar zijn. Het gaat daarbij ook om de A12 waar RWS de IJsselbruggen en de Galecopperbrug bij Utrecht zal renoveren. Met RWS zullen we werken aan het minimaliseren van de hinder en maximaliseren van de doorstroming op deze voor het Nederlandse bedrijfsleven belangrijke verkeersader.

Rentevoet maatregelen luchtkwaliteit omlaag

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 juli 2022 wordt de rentevoet voor de berekening van de kosteneffectiviteit van milieumaatregelen geactualiseerd van 10 naar 5 procent. Om de rentevoet beter te laten aansluiten op de actuele rentepercentages en ontwikkelingen op de kapitaalmarkt vindt vanaf 2022 om de 5 jaar een beslismoment plaats over de actualisatie van de rentevoet, het eerste beslismoment is daarmee 2027.

Nationaal Milieu Programma

In 2022 wordt gewerkt aan de totstandkoming van het Nationaal Milieuprogramma (NMP), als uitwerking van het Nationaal Milieubeleidskader (NMK). Dit programma beschrijft de doelen en het concrete pad naar een schone, veilige en gezonde leefomgeving in 2030 en 2050. Naar verwachting wordt het NMP eind 2022 gepubliceerd. VNO-NCW en MKB-Nederland zijn betrokken bij de gesprekken rond het NMP.

PFAS: beperkte verruiming van normen en invoering verbod

Het kabinet zal op korte termijn de nieuwe normen bekend maken voor de maximaal toegestane PFAS-waarden voor bodem- en baggerverzet (het geactualiseerde 'Handelingskader PFAS'). Na de laatste forse verruiming in juli 2020, gaat het dit keer om een zeer beperkte verruiming. Eventuele verdere ruimte is nu vooral afhankelijk van het lokaal beleid van provincies, gemeenten en waterschappen. Specifieke (lokale) knelpunten worden binnenkort met hen besproken. Daarnaast is vanaf 2022 een verbod voorzien op PFAS in voedselcontactmateriaal, zoals bakpapier en voedselverpakkingen. Ook is de procedure in werking gezet voor een algeheel Europees PFAS-verbod, met uitzondering van essentiële toepassingen. Samen met het ministerie van IenW hebben we het 'Actieprogramma PFAS' opgezet om nu al vóór te sorteren op een Europees verbod en op zoek te gaan naar duurzame alternatieven.

Digitalisering en veiligheid

Extra middelen voor tegengaan ondermijnende criminaliteit

De ondermijnende criminaliteit in Nederland is zeer omvangrijk en verhardt. De onderwereld vermengt zich steeds meer met de bovenwereld. Dit heeft tot gevolg dat steeds meer mensen bewaakt en beveiligd moeten worden. Het kabinet maakt 524 miljoen euro extra vrij voor de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. 370 miljoen is voor de aanpak van ondermijning en 154 miljoen voor bescherming en veiligheid. Dit geld gaat voornamelijk naar de verbetering van het stelsel van bewaken en beveiligen en naar de sociale advocatuur. Er wordt ook structureel geld vrijgemaakt voor de Platforms Veilig Ondernemen. Daarmee is er, in lijn met de inzet van VNO-NCW en MKB-Nederland, structureel geld vrijgemaakt voor de publiek-private samenwerking. Goede tools voor optimale mogelijkheden om preventief te kunnen acteren tegen criminaliteit zoals informatie-uitwisseling blijven punt van aandacht.

Digitale Infrastructuur / 5G

Voor de verdere uitrol van 5G is de beschikbaarheid van frequentieruimte in de 3,5 Ghz-band voor mobiele communicatie van groot belang. In vergelijking met veel andere Europese lidstaten is de veiling van deze frequentie relatief laat gepland, in het eerste kwartaal van 2022. De staatssecretaris van EZK heeft inmiddels te kennen gegeven dat deze datum met zekerheid niet gehaald gaat worden. VNO-NCW en MKB-Nederland maken zich zorgen over deze vertraging; gebruikers moeten zo snel mogelijk kunnen profiteren van alle mogelijkheden die 5G biedt en hierop innovatieve toepassingen kunnen ontwikkelen.

COVID-19 en digitalisering

Mede door de beschikbaarheid van een goede digitale infrastructuur hebben veel bedrijven veerkracht getoond en versneld digitale middelen omarmd om het hoofd boven water te houden. Het is belangrijk dat met name mkb-bedrijven het digitaliseringsproces door kunnen zetten en dat ook de minder digivaardige ondernemingen op ondersteuning hiervoor kunnen rekenen, bijvoorbeeld in de vorm van toegang tot digitale werkplaatsen of digitale 'roadmaps'.

Informatiedeling cybersecurity

Het kabinet zal nog dit jaar twee wetsvoorstellen naar de Tweede Kamer sturen die de mogelijkheid om informatie te delen over cyberincidenten en cyberkwetsbaarheden verruimen. Het betreft het voorstel tot wijziging van de Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen en de Wet Bevordering Weerbaarheid Bedrijfsleven. VNO-NCW en MKB-Nederland verwelkomen deze wetsvoorstellen. Bedrijven die niet tot de vitale infrastructuur behoren moeten evenzo worden voorzien van relevante informatie; ook daar spelen grote belangen die bescherming verdienen. Bovendien zijn juist specifieke, gerichte waarschuwingen over kwetsbare of gecompromitteerde systemen cruciaal voor bedrijven om maatregelen te nemen om de cyberweerbaarheid te versterken. EZK is gestart met een informatiedienst om individuele bedrijven te waarschuwen voor concrete dreigingen en risico's. Deze dienst wordt in 2022 verder uitgebreid en geautomatiseerd. Voor het Digital Trust Center is structureel 2,5 miljoen euro per jaar beschikbaar om de cyberweerbaarheid van bedrijven te vergroten.

Europese richtlijn cybersecurity

In Brussel wordt gesproken over de herziening van de richtlijn Netwerk- en Informatiebeveiliging, dat middelgrote en grote bedrijven uit bepaalde sectoren verplicht om cyberbeveiligingsmaatregelen te nemen en grote incidenten te melden. Het voorstel voorziet in strenger toezicht en strengere handhavingsvoorschriften en beoogt de harmonisering van de sanctieregelingen in de lidstaten. Ook wil de richtlijn de Europese samenwerking en informatiedeling verbeteren. Van belang is dat de verplichtingen risicogebaseerd en proportioneel zijn.

Wetsvoorstel investeringstoets

Het kabinet heeft onlangs een wetsvoorstel naar de Kamer gestuurd dat een investeringstoets invoert voor bepaalde investeringen, fusies en overnames die een risico kunnen vormen voor de nationale veiligheid. Deze investeringstoets is van toepassing op vitale aanbieders en ondernemingen die beschikken over gevoelige technologie. Investeringen, fusies of overnames kunnen in sommige gevallen leiden tot veiligheidsrisico's, zoals het weglekken van gevoelige informatie of de aantasting van een vitaal proces.

Europees Wetsvoorstel Artificiële Intelligentie

Het vergroten van vertrouwen in artificiële intelligentie (AI) is een belangrijke voorwaarde voor innovatie en groei op dit terrein. In dit kader organiseren we samen met NLDigital en KPMG een kennissessie over vertrouwen in AI. De Europese Commissie heeft een wetsvoorstel gelanceerd om hoog-risico AI-systemen te reguleren. We leveren zowel op nationaal als op Europees niveau gericht informatie aan kabinetsleden en parlementariërs met de bedoeling om tot duidelijke en werkbare regelgeving te komen.

Data

De Europese Commissie zal naar verwachting eind dit jaar met een Europees wetsvoorstel komen voor een Data Act. Data is de motor van de huidige economie. Het gebruik en beschermen van data staan - vanuit diverse belangen - hoog op de radar van de brede samenleving (bedrijfsleven en burgers). Vanuit meerdere disciplines zullen we erop inzetten dat toegang tot en gebruik van data op een zorgvuldige, betrouwbare en eerlijke manier plaatsheeft. Dit is van groot belang voor innovatie en groei van zowel het vervaardigen als het gebruik van data.

Privacy

De privacywet AVG staat qua regeldruk op nummer één. Het is dan ook zaak dat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) voldoende middelen heeft om haar voorlichtingsrol goed te kunnen vervullen. Het bedrijfsleven, met name het mkb, heeft behoefte aan duidelijke en bruikbare informatie en tools om de AVG te kunnen toepassen. Waar we kunnen, zullen we met de toezichthouder samenwerken om dit voor elkaar te krijgen. Het is ook voor het bedrijfsleven van groot belang dat de AP prioriteit geeft aan - en voldoende middelen heeft - om de jarenlange achterstanden bij vergunnings- en goedkeuringstrajecten weg te werken.

Defensie

Defensie

Met de Defensievisie 2035 heeft Defensie aangegeven wat minimaal nodig is om de grondwettelijke taken in de toekomst te kunnen vervullen. De voorgestelde verhoging van het budget is een goede stap maar eigenlijk al onvoldoende om prijsverhogingen en inflatie te dekken. De 2 procent NAVO-norm raakt zo verder uit beeld. Er zijn investeringen nodig in personeel, materieel en nieuwe domeinen zoals ruimtevaart en cyber. Het kabinet dient hiervoor maximaal gebruik te maken van de bestaande instrumenten om innovatie en aanbestedingen in Nederland te laten plaatsvinden.

Europa

Versterking van de Europese Defensie is hoognodig. Met het Europees Defensie Fonds vindt ook de Nederlandse sector betere aansluiting op de Europese defensiemarkt, waarop geen *level playing field* is. Het kabinet en industrie trekken hierbij goed samen op. Voorwaarde voor een succesvol EDF is dat het Europese exportbeleid van militaire goederen daadwerkelijk wordt geharmoniseerd. Het is onbestaanbaar als er een Europees Ecolabel komt, dat deze sector als schadelijk kwalificeert met als gevolg nog grotere terughoudendheid van financiële instellingen om met de sector zaken te doen.

Defensie- en veiligheidsindustrie

Toeleveranciers en dienstverleners zijn een vast onderdeel van de veiligheidsketen en dragen direct bij aan vrede en veiligheid in binnen- en buitenland. De defensie- en veiligheidsmarkt kent nog geen reguliere marktwerking. Daarom dient het kabinet, naast actieve stimulering van Europese projecten, deze sector te ondersteunen door in te zetten op binnenlandse aanbestedingen en export.

Vervanging onderzeeboten

De verwerving van nieuwe onderzeebootcapaciteit voor de Koninklijke Marine biedt grote kansen voor de Nederlandse maritieme sector. Met 3,5 miljard euro behoort dit project tot de grootste overheidsprojecten van het decennium. Het is daarmee essentieel dat het Nederlandse bedrijfsleven hierin een grote rol speelt. VNO-NCW, MKB-Nederland en NIDV (Stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid) vragen het kabinet met klem om vaart te maken met een realistisch aanbestedingsproces en om alsnog proactief deelname van het Nederlandse mkb te faciliteren.

Politie en Openbaar Ministerie

De komende jaren zijn er grote investeringen in de politie en het Openbaar Ministerie nodig. De groei van complexe en digitale criminaliteit vragen nieuwe competenties, innovatie en extra personeel. Sinds de bezuinigingen in 2012 is een groot aantal (straf-)rechtszaken blijven liggen. Dit heeft een negatief effect op het vertrouwen in de overheid. VNO-NCW en MKB-Nederland vragen om duurzame versterking van de politie en de strafrechtketen. Versterking van de centrale inkoop en de inzet van het bedrijfsleven om de primaire processen te ondersteunen kan leiden tot verdere innovatie, efficiëntie en kostenbesparing.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van VNO-NCW en de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland.
Postbus 93002 2509 AA Den Haag T. 070 - 349 03 49 (VNO-NCW) T. 070 - 349 09 09 (MKB-Nederland)

www.vno-ncw.nl

www.mkb.nl

Deze nieuwsbrief is met zorg samengesteld. Er kan echter geen enkele aansprakelijkheid worden aanvaard voor eventuele onjuistheden of onvolkomenheden. Vermenigvuldigen van (delen van) deze uitgave is toegestaan, mits met bronvermelding.

21 september 2021

